

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-2-209 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 12-28/832-238
Karar Tarihi : 29.05.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Yalçın YALÇIN, Mustafa SOYDAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Resen
- Betamed Tıbbi Malz. Ltd. Şti.
Emniyet Mah. Yukarı Sok. No:5 Gazi Mah. Ankara

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILANLAR:

- Siemens Healthcare Diagnostik Tic. Ltd. Şti.
Fahrettin Kerim Gökay Cad. No: 45 Altunizade Üsküdar/İstanbul
- Beckman Coulter Biomedikal Ürünler San. Tic. Ltd. Şti.
İçerenköy Mah. Serin Sok. Kosifler İş Merkezi No: 9 Kat: 5 Ataşehir/İstanbul
- Roche Diagnostik Sistemleri Ticaret A.Ş.
Gazeteciler Sitesi Matbuat Sok. No:3 Esentepe/İstanbul
- Abbott Laboratuvarları İthalat İhracat ve Tic. Ltd. Şti.
Ekinciler Cad. Hedef Plaza No:3 Kavacık-Beykoz/İstanbul
- Mediset Tıbbi Malzemeler İthalat ve Tic. Ltd. Şti.
Korutürk Mah. Eğitim Sok. No:2 Balçova/İzmir

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Diagnostik ürünleri ve hizmetleri alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerinin tespiti.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Soruşturma kapsamında; Siemens Healthcare Diagnostik Tic. Ltd. Şti. (Siemens), Beckman Coulter Biomedikal Ürünler San. Tic. Ltd. Şti. (Beckman), Roche Diagnostik Sistemleri Ticaret A.Ş. (Roche), Abbott Laboratuvarları İthalat İhracat ve Tic. Ltd. Şti. (Abbott) ve Mediset Tıbbi Malzemeler İthalat ve Tic. Ltd. Şti. (Mediset)'nin diagnostik ürünleri ve hizmetleri alanında düzenlenen ihalelere danışıklı teklif sunup sunmadıkları ve bu suretle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediği incelenmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 06.08.2010 tarih ve 6251 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 06.09.2010 tarih ve 2010-2-209/İİ-10-HSÖ sayılı İlk İnceleme raporu, 16.09.2010 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş olup, 10-59/1201-M sayı ile Beckman, Siemens, Roche ve Abbott başta olmak üzere diagnostik cihazlar ve laboratuvar malzemeleri alanında faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4)

- (5) Yapılan önaraştırma sonunda hazırlanan 31.12.2010 tarih ve 2010-2-209/ÖA-10-196.HSÖ sayılı Önaraştırma Raporu 12.01.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş, 11-03/41-13 ve 11-03/41-M(a) sayılı kararlar alınmıştır. 11-03/41-13 sayılı karar uyarınca *“laboratuar hizmet alım ihalelerinde bazı teşebbüslere yetki belgeleri verilmemesi suretiyle piyasanın rakiplere kapatıldığı”* iddiası incelenmiş ve Siemens, Beckman, Roche ve Abbott hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan, 11-03/41-M(a) sayılı karar ile dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler değerlendirilerek Beckman, Siemens, Roche, Abbott ve Mediset hakkında diagnostik ürünleri ve hizmetleri alanında 4054 sayılı Kanun’u ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla resen soruşturma açılmasına karar verilmiştir. Soruşturmayı yürütmek üzere Başkanlık Makamı, 21.1.2011 tarih, 24 sayılı ve 07.10.2011 tarih, 332 sayılı yazıları ile soruşturma heyetini görevlendirmiştir. Rekabet Kurulu 23.06.2010 tarih ve 11-39/806-M sayılı kararıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 43. maddesinin 1. fıkrasında yer alan *“Gerekli görüldüğü hallerde bir defaya mahsus olmak üzere Kurul tarafından 6 aya kadar ek süre verilebilir.”* hükmü uyarınca soruşturmanın süresini bitiminden itibaren 6 ay uzatmıştır.
- (6) Rekabet Kurulunun 24.03.2011 tarih, 11-17/331-M sayılı kararı ile, soruşturma sürecinde 23.02.2011 tarih ve 1431 sayı ile Kuruma intikal eden Betamed Tıbbi Malzemeler Ltd. Şti.’ye ait başvurunun soruşturma kapsamında değerlendirilmesine karar verilmiştir.
- (7) Ayrıca Rekabet Kurulunun 14.04.2011 tarih, 11-23/437-M sayılı kararı uyarınca, Kanun’un 14. ve 15. maddeleri çerçevesinde verilen yetki, laboratuar cihaz ve hizmetleri alanında faaliyet gösteren tüm teşebbüsleri ve teşebbüs birliklerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir.
- (8) Soruşturma Heyeti tarafından hazırlanan 11.01.2012 tarih ve SR/11-3 sayılı Soruşturma Raporu Kurul Üyeleri ve taraflara tebliğ edilmiştir. Hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerden Beckman, Siemens, Abbott ve Roche tarafından gönderilen ikinci yazılı savunmalar sırasıyla 15.02.2012 tarih ve 1320 sayı, 15.02.2012 tarih ve 1359 sayı, 14.02.2012 tarih ve 1315 sayı, 22.02.2012 tarih ve 1556 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (9) Soruşturma Heyeti tarafından hazırlanan ve taraflara tebliğ edilen ek yazılı görüşe karşı Beckman, Siemens, Abbott ve Roche tarafından hazırlanan üçüncü yazılı savunmalar sırasıyla 02.04.2012 tarih ve 2863 sayı, 02.04.2012 tarih ve 2903 sayı, 02.04.2012 tarih ve 2939 sayı, 28.03.2012 tarih ve 2740 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (10) Soruşturma Raporu’nu 16.01.2012 tarihinde tebellüğ ettiği anlaşılan Mediset’in bu tarihten itibaren 30 gün içinde Kurum kayıtlarına giren bir yazılı savunması bulunmaması nedeniyle, Soruşturma Heyeti’nce, Mediset’e ek yazılı görüş bildirilmemiş, ancak bu teşebbüsten resmi makamlarca veya yetkililerce onaylanmış en son mali tablolarını (gelir tablosu ve bilanço) göndermesi talep edilmiştir. Bu çerçevede Mediset tarafından gönderilen yazı 08.03.2012 tarih ve 1992 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (11) Hakkında soruşturma yürütülen bazı teşebbüslerin talebi üzerine Kurul, 25.04.2012 tarih ve 12-22/587-M sayılı kararıyla, 29.05.2012 tarihinde sözlü savunma toplantısı yapılmasına karar vermiştir.

- (12) Sözlü savunma toplantısının belirlenen tarihte yapılmasının ardından Rekabet Kurulu, 29.05.2012 tarih ve 12-28/832-238 sayı ile nihai kararını vermiş ve karar Kanun'un 49. maddesi uyarınca 05.06.2012 tarihinde teahhüt edilmiştir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; laboratuvar cihaz ve hizmetleri ile ilgili ihalelerde danışıklı teklif sunulduğu iddiasına ilişkin olarak, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsler tarafından 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmediği sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Teşebbüsler

I.1.1. Siemens

- (13) Siemens, öncelikle Bayer'i, sonrasında DPC (Diagnostic Products Corporation)'yi ve son olarak Dade Behring'i devralarak diagnostik alanında faaliyet göstermeye başlamıştır. Siemens'in merkezi İstanbul'dadır.

I.1.2. Roche

- (14) Roche'un İstanbul'daki idari merkeze bağlı olarak Ankara ve İstanbul'da faaliyet gösteren iki adet bölge müdürlüğü bulunmaktadır. Bünyesinde, profesyonel diagnostik ve diabet ürünlerinden oluşan iki ana faaliyet dalı bulunmaktadır.

I.1.3. Beckman

- (15) Merkezi ABD'de bulunan Beckman Coulter, Inc.'nin Türkiye'deki iştirakidir. Teşebbüsün teşhise yönelik ürün yelpazesi hastane laboratuvarlarında rutin olarak yapılan tüm kan testlerini kapsamaktadır. Medikal ve ilaç araştırma bölümleri ise gen araştırma, hücre ve protein testlerini içermektedir. Beckman'ın İstanbul merkez olmak üzere, Ankara ve İzmir'de ofisleri bulunmaktadır.

I.1.4. Abbott

- (16) Merkezi ABD'de bulunan Abbott Laboratories'in Türkiye'deki faaliyetlerini yürüttüğü bağlı ortaklığıdır. Genel merkezi İstanbul'da bulunan Abbott, beşeri ilaçların, biyolojik, hastane, beslenme, diagnostik, test ve kozmetik ürünler ile tıbbi alet ve malzemelerin ticaretini yapmak üzere kurulmuştur. Abbott kendi içinde ilaç, diagnostik, beslenme, diyabet, vasküler, tıbbi optik ve moleküler olmak üzere çeşitli bölümlere ayrılmıştır.

I.1.5. Mediset

- (17) Tıbbi alanda kullanılan tanı ürünleri pazarında Siemens markalı cihazların bayiliğini yapmakta olup; merkezi İzmir'dedir.

I.2. Sektöre İlişkin Genel Bilgiler ve İlgili Pazar

I.2.1. Genel Olarak Sağlık Sektöründe ve Diagnostik Sektöründe Kamu Alımları

- (18) Sağlık kuruluşları tıbbi malzemelerini 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun öngördüğü şekilde satın almakta ve Bütçe Uygulama Talimatı'ndaki tavan fiyatları dikkate alarak ilgili sosyal güvenlik kurumlarına fatura etmektedir. Bu kuruluşlar, yıllık ihtiyaçlarına ilişkin teknik ve idari şartnamelerini hazırlayarak, yapılacak ihaleye ilişkin olarak Kamu İhale Kurumundan (KİK) uygunluk izni talep etmektedir. KİK'in uygun görmesi halinde, hastaneler tıbbi cihaz firmalarından, diğer hastanelerden ve Ticaret ve Sanayi Odası'ndan muadil ürünlerin birim fiyatlarını temin ederek yaklaşık maliyet oluşturmakta ve bunu KİK tarafından yayınlanmak üzere ilan etmektedir. Bu süre zarfında ve yaklaşık maliyet aşamasında ilgilenen firmalar itirazlarını yapmak veya KİK'e şikayet başvurusunda bulunmak suretiyle şartnamelere müdahale

edebilmektedir. KİK tarafından yapılan inceleme sonucunda ihaleler onaylanmakta veya iptal edilmektedir.

- (19) Sağlık kuruluşlarının, tıbbi sarf malzemeleri ile test ve tetkik sarf malzemesi gibi ihtiyaçlarını önceden planlayarak 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda sayılan temel ihale usulleri ile temin etmeleri esastır. Bu bağlamda sağlık kuruluşlarında tıbbi cihaz ve malzemelerin temel temin usulü "açık ihale usulü"dür. Bunun dışında belirli koşulların varlığı halinde sağlık kuruluşları "belirli istekliler arasında ihale usulü" "pazarlık usulü" ya da "doğrudan temin" ile de mal temin edebilmektedir.

- Belirli İstekliler Arasında İhale Usulü

- (20) Ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idare tarafından davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usuldür. Kamu İhale Kanunu'nun 20. maddesinde açıklanmıştır. İşin özelliğinin uzmanlık veya ileri teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanamadığı ihaleler, bu usule göre yapılabilir. İhaleye davet edilebilecek aday sayısının beşten az olması veya teklif veren istekli sayısının üçten az olması halinde ihale iptal edilir.

- Pazarlık Usulü

- (21) Kamu İhale Kanunu'nun 21. maddesinde belirtilen hallerde kullanılabilen, ihale sürecinin iki aşamalı olarak gerçekleştirildiği ve idarenin ihale konusu işin teknik detayları ile gerçekleştirme yöntemlerini ve belli hallerde fiyatı isteklilerle görüştüğü usuldür. Açık ihale usulü veya belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihale sonucunda teklif çıkmaması; ihalenin, araştırma ve geliştirme sürecine ihtiyaç gösteren ve seri üretime konu olmayan nitelikte olması; ihale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan nitelikte belirlenememesi durumlarında pazarlık usulüyle ihale yapılır.

- Doğrudan Temin

- (22) Kamu İhale Kanunu'nun 22. maddesinde belirtilen hallerde, idare tarafından davet edilen isteklilerle teknik şartların ve fiyatın görüşülerek ihtiyaçların doğrudan temin edilebildiği usuldür.
- (23) Diagnostik ürün ve hizmetlerinin en önemli alıcısı konumundaki hastaneler tarafından cihaz alım ihaleleri ve hizmet alım ihaleleri olarak iki türlü ihale yapılmaktadır. Cihaz alım ihaleleri, doğrudan cihazın satın alınması olarak değil, kit karşılığında cihazın alınması şeklinde yapılmaktadır. Başka bir anlatımla, hastane belirli bir dönem için, örneğin, 3 yıllık bir dönem için 100.000 adet kit alınmasına ilişkin olarak bir ihale açmakta, firmalar bu kitlelere karşılık cihazı hastaneye kurmaktadır. Dönem sonunda cihaz hastanenin mülkiyetine geçmemektedir.
- (24) Bu ihalelere girebilmek için üretici firmadan "yetki belgesi" alınması, şartnamelerde genellikle yer verilen bir kriterdir. Yetki belgesi, üretici firmanın ihale konusu cihaz ve ürünleri ihale dönemi boyunca ilgili firmaya münhasıran sağlayacağını taahhüt edildiği belgedir. Genelde üretici firmalar her ihale için ayrı ayrı yetki belgesi düzenlemektedir. Hastaneler, ihaleyi kazanan firmanın yükümlülüklerini yerine getirememesi halinde bu belgeye dayanarak üretici firmanın sorumlu olduğunu ileri sürebilmektedir.
- (25) Hizmet alım ihaleleri de kendi içinde iki gruba ayrılmaktadır: Dış laboratuvar hizmet alımı ihalesi ve hizmet alımı ihalesi. Dış laboratuvar hizmet alımı, hastanelerin az sayıda yaptıkları testler için tercih ettikleri bir yöntemdir. Bu yöntemde hastane

dışındaki bir laboratuardan hizmet alınmaktadır. Devletin yeterli laboratuvar hizmetini götüremediği bölgelerde, hastanelerin bütün laboratuvar hizmetlerinin tek bir firmadan alınması amacıyla hizmet alımı ihaleleri uygulanmaya başlanmış ve bu nitelikteki ihaleler ülke genelinde yaygınlaşmıştır. Bütün laboratuvar hizmetlerini tek bir firmanın karşılayacağı bu tip ihalelerde hastane, teknik personel, cihaz maliyeti, sarf maliyeti gibi maliyetlerle ilgilenmeksizin, sadece sonuç karşılığında ücret ödemektedir. Bu ihalelerde firmalar devletin belirlediği "SUT (Sağlık Uygulama Tebliği) fiyatı" üzerinden fiyat kırarak ihaleye girmektedir.

- (26) Bu tür ihalelere girebilmek için, üretici firmadan alınan yetki belgesine ek olarak firmaların daha önceden bu alanda verdikleri hizmeti gösteren bir "Hizmet Alımı İş Deneyim Belgesi"ni de hastaneye sunmaları şartnamelerde yer alan bir koşul olarak ortaya çıkmaktadır. Bu belge birçok firma için ihalelere giriş önünde bir engel teşkil edebilmektedir. Öyle ki, bazı hallerde üretici firmaların kendileri de yüksek miktarda ihaleler için bu belgeyi sağlayamayabilmektedir.
- (27) İhaleye katılan bayiler, üretici firmadan aldıkları fiyatın üzerine ek maliyetlerini (buzdolabı, klima, fan gibi tamamlayıcı ürünlerin maliyeti) de ekleyerek teklif vermektedir. Hizmet alımlarında bunlara personel (hizmeti sunacak doktor, hemşire, teknisyen) ile lojistik maliyetlerin de ilave edilmesi gerekmektedir.

1.2.2. İlgili Pazar

- (28) Koruyucu tıp veya klinik çalışmalarda bireylerin sağlam olup olmadıklarını belirlemek amacı ile kullanılan laboratuvar tekniklerine, klinik gözlemlere veya özgün gereç ölçümlerine bağlı olarak karara varılmasını sağlayan değerlendirme kurgularına "tanı testleri" denilmektedir. Tanı test ve sistemleri, oldukça geniş kapsamlı bir sektördür ve "in vivo" ve "in vitro" olmak üzere iki ana alandan oluşmaktadır. "In vivo tanı sistemleri", yaşayan organizmalar üzerinde uygulanmakta iken, "in vitro tanı sistemleri" yaşayan organizmaların dışında, kontrollü bir çevrede uygulanmaktadır.
- (29) Hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsler, "in vitro tanı sistemleri" kapsamında yer alan ürünlerin üretim ve satışını gerçekleştirmektedir. In vitro tanı sistemleri (IVD), vücuttan alınan kan, doku, idrar numunelerinin vücut dışında özel solüsyonlarla etkileşime sokulması ile vücudun antijen/antikor reaksiyonlarının ve özel moleküllerinin sayımı, kan gazının ölçülmesi ve hücre analizinin yapılması yoluyla bir hastanın genel sağlık durumu, hastalığın belirtileri ve tıbbi durumu hakkında bilgi elde edilmesi amacıyla kullanılır. Vücut dışında kullanılan tıbbi tanı ürünleri testleri, antibiyotiklerin ve diğer ilaçların iyileştirme seviyelerini ölçme, hastalık önleme ve genel sağlık yönetimi gibi tedavi gözlemlene amaçları için de kullanılmaktadır.
- (30) IVD ile gerekli testleri yapabilmek için bazı reaktiflere ve teçhizatlara ihtiyaç duyulmaktadır. Reaktifler, kan, doku, idrar gibi numunelerdeki hedef madde ile etkileşime girerek ölçülebilen bir başka madde oluşmasını sağlayan özel kimyasal ve biyolojik solüsyonlardır. İlgili teçhizat, hastalardan alınan numuneleri ve reaktifleri bir araya getirerek test sonuçlarının ve diğer nitelik ve parametrelerin ölçülmesini sağlayan, bu süreci otomatikleştiren çeşitli makine ve aletlerdir. Yan ürünler ise testlerin tamamlanması için kullanılan yazılım ürünleri ile sistemin sorunsuz çalışmasını sağlayan kontrol reaktiflerini kapsamaktadır.
- (31) IVD pazarı teknik olarak kapalı bir pazardır. Test sonuçlarının güvenilirliği açısından aynı üreticinin teçhizatları ile reaktiflerinin (kitlerinin) bir arada kullanılması gerekmektedir. Belirli bir markanın reaktifleri ile başka bir markanın teçhizatı arasında uyumluluk sorunlarının oluşması muhtemeldir. Pazardaki çoğu üretici ilgili teçhizatları

müşterilerine ücretsiz sağlamak ya da çok düşük ücretler talep etmekte; ürünlerin kullanılmaya devam etmesi için ihtiyaç duyulan reaktifleri ise ücret karşılığı müşterilerine sunmaktadır. Sunulan ürünlerle ilgili servis hizmetleri de yine üreticiler tarafından sağlanmaktadır.

- (32) Avrupa Komisyonu, Siemens/Dade Behring kararında ilgili pazarı tanımlarken IVD tanı sistemlerini alt sınıflara ayırmıştır. Buna göre Komisyon, Avrupa Diagnostik Üreticileri Birliği'nin tanımları doğrultusunda genellikle altı ana kategoride yapılan IVD testleri alt sınıflandırmasından faydalanmıştır. Buna göre IVD testleri: (1) klinik kimya, (2) immünokimya, (3) hematoloji/histoloji, (4) genetik testler, (5) enfeksiyonel immünoloji ve (6) mikrobiyolojik kültür olarak sınıflandırılmaktadır.
- (33) Hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsler yalnızca belirli bir alt kategoride değil, IVD testlerinin çeşitli segmentlerinde faaliyet gösterebilmekte ve IVD testlerinin farklı segmentlerini ilgilendiren ihalelere katılabilmektedir. Öte yandan soruşturma kapsamında, idari birimlerce açılan ihalelerin ve bu ihalelerde teşebbüsler arası danışıklılık şüphelerinin incelenmesi ve ihalelerin çok sayıda ürün kalemini içerebilmesi nedeniyle ilgili ürün pazarı "*diagnostik (tanı) ürünleri ve hizmetleri pazarı*" olarak belirlenmiştir.
- (34) Anılan ürün ve hizmetlerin satışının Türkiye genelinde yapılması ve ülke içinde rekabetin farklılaşmasına neden olacak bir unsurun bulunmaması dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar "*Türkiye*" olarak tespit edilmiştir.

I.3. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler, Yapılan Savunmalar ve Bunlara İlişkin Değerlendirmeler

- (35) Dosya kapsamında yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgelere, bunlara ilişkin değerlendirmelere ve teşebbüslerin savunmalarına aşağıda yer verilmektedir.

Belge - 1

- (36) Siemens'in merkez ofisinde yapılan yerinde incelemede bulunan belgede;

"... 8. Roche ile Mediset'in var olduğu yerde (Ç.kale), Soma, Çivril, Bergama, Alaşehir, Uşak 1 Eylül, (Buldan, Çiğli) anlaşılmalı, gerekirse bunlara karşı Karşıyaka teklif edilebilir. (Beckman ve Abbott genel anlaşma sağlansa da Roche içinde olmayınca anlam taşımıyor.) Roche söylenmeli ki Çanakkale, Balıkesir, Bursa, Kütahya, Afyon'da da mutabakat sağlanmalı."

ifadeleri yer almaktadır. Belgenin üzerinde 01.01.2006 ve 07.12.2006 olmak üzere iki ayrı tarih bulunmaktadır.

Belgeye İlişkin Savunmalar

- (37) Siemens tarafından yapılan savunma: Belgeye ilişkin olarak iç soruşturma yapıldığı, belgedeki el yazısının kime ait olduğunun bilinmediği, Siemens'in Türkiye operasyon müdürü (.....) belgenin kendisine ait olmadığı bilgisini verdiği, belgede yer alan ifadelerle bakıldığında belgenin (.....) tarafından tanzim edilme ihtimalinin yüksek olduğunun görüleceği ifade edilmektedir.
- (38) Abbott tarafından yapılan savunma: Belgede yer alan ifadelerin Siemens'in bir çalışanına ait değerlendirmeler olduğu ve Abbott'un görüşünü yansıtmadığı, Abbott'un ürünleri ile ihaleye giren herhangi bir bağımsız teşebbüsün kastedilmiş olabileceği ifade edilmektedir. Savunmada ayrıca, belgede adı geçen ilçelerde düşük hacimli cihazlara yönelik ihalelerin yapıldığı, düşük hacimli cihazlara uygun

ürünlerinin bulunmaması nedeniyle (birinci yazılı savunmalarının sunulduğu tarih itibariyle) bu bölgelerdeki ihalelere katılım sağlanmadığı bildirilmiştir.

- (39) Roche tarafından yapılan savunma: Söz konusu belgenin zamanaşımına uğradığı, belgede yer alan ifadelerin Roche'un böyle bir anlaşma içinde bulunmadığını gösterdiği ve tamamen belgeyi kaleme alan kişinin arzularını yansıttığı ifade edilmektedir.
- (40) Beckman tarafından yapılan savunma: Beckman'ın Ege Bölgesi'ne yaptığı doğrudan satışların hiçbir zaman toplam satışları içindeki payının (.....) fazla olmadığı, belgede öne sürüldüğü gibi bir işbirliği olsaydı söz konusu satış oranının çok daha üst seviyelerde olacağı, belgenin kimin yazdığı belli olmayan beyanları içerdiği ve Beckman aleyhine kullanılmasının hukuka uygun olmayacağı ifade edilmektedir.
- (41) Mediset tarafından yapılan savunma: Belgede adı geçen Soma, Bergama, Alaşehir, Uşak 1 Eylül, Buldan ve Çiğli Devlet Hastaneleri (Çivril'e Dade Behring'in doğrudan satış yaptığı) ile 2006 yılında çalışıldığı, Çanakkale'de sadece İl Sağlık Müdürlüğü ile çalışıldığı; ancak 2006 yılında Balıkesir, Bursa, Kütahya, Afyon'da faaliyetlerinin bulunmadığı ifade edilmektedir.
- (42) Belgenin, Siemens'in bazı bölgelerde rakipleriyle anlaşma yapmaya yönelik niyetine ilişkin ifadeler içerdiği görülmektedir. Ancak, rakiplerin buna uyduğuna yönelik bir belge bulunmadığından bu belge tek taraflı bir irade beyanı niteliğindedir. Bu nedenle, yine tarafların savunmaları da dikkate alınarak, belgenin bir irade uyuşmasını göstermediği, irade uyuşmasına yönelik bir hazırlık belgesi olduğu, bu nedenle ispat vasıtası anlamında ikincil bir delil niteliğinde olduğu, başkaca delillerle desteklenmediği durumda danişıklı hareket edildiğine yönelik net bir belge olmayacağı kanaatine varılmıştır.
- (43) Soruşturma sürecinde, belgede geçen bölgeleri de kapsayacak şekilde, çok sayıda kamu kurumundan tanı ürünlerine ilişkin olarak düzenlenen ihale bilgileri talep edilmiş ve gönderilen bilgiler incelenmiştir. Ancak bu bilgiler, gerek belge üzerinde belirli bir tarihe, ürüne ve/veya idareye atıf yapılmaması gerekse bu belge ile ilişkilendirilebilecek başka herhangi bir bilgi ve/veya belgenin bulunmaması nedenleriyle, anlamlı bir ilişki kurulması ve ihale/bölge paylaşımı yapıldığı yönünde bir tespate ulaşılması açısından yetersiz kalmaktadır.

Belge - 2

- (44) Abbott'un Ankara Bölge Ofisi'nde yapılan yerinde incelemede bulunan belgede;
- “Rekabet- Vitros, Access (400'lük system) – Mutant çalışmaları, Bakanlık çalışması, Karşılaştırmalı çalışmalar, Konsey kararı, Ankara'da yapılan çalışmalar*
- *Rakiplerle paylaşım (bölgesel)*
 - *Rekabet Bilgilerinin paylaşımı + önemli ihaleler,*
 - *Satış ekibinin 3 ayda toplanması”*
- ifadeleri yer almaktadır.
- (44) Abbott tarafından yapılan savunma:
- Belgenin hepatit testleri ve ilgili cihazlarla ilgili bir eğitim toplantısına ilişkin olduğu, o yıllarda önemi yeni keşfedilen Hepatit B virüsünün (sarılık hastalığının) insan vücudunda farklılaşması (mutantlaşması) konulu söz konusu toplantıda yapılan bilimsel çalışmaların ve demo çalışmalarının paylaşıldığı, Avrupa Konseyi çalışma grubunun yayınladığı bilimsel dokümanın bu paylaşımına örnek olarak

gösterilebileceği, “Ankara’da yapılan çalışmalar” ibaresinin Ankara bölgesindeki bilimsel otoriteler tarafından yapılan demo çalışmalarını ifade ettiği,

- Ankara bölge yöneticisinin söz konusu çalışmaların Türkiye’deki Abbott içi ekip ile paylaşılması gerektiğini not aldığı, “*satış ekibinin 3 ayda toplanması*”nın bahsi geçen bilgilerin bölgeler arasında paylaşılarak satış ekibinin yetkinliğini ve bilgi seviyesini artırma amacı taşıdığı, “*rekabet bilgilerinin paylaşımı + önemli ihaleler*” notu ile kastedilenin rakiplerin kamuya açık bilgilerinin Abbott bölge müdürlükleri arasındaki paylaşımı olduğu,
- Abbott Proje Müdürü tarafından İngilizce olarak yapılan “Turkey Market Analysis” sunumunun çeşitli yerlerinde “market share”, “rest of market” gibi ifadelerin kullanıldığı ve Abbott Ankara Müdürü’nün İngilizce’ye yeteri kadar hakim olamaması nedeniyle rakip pazar paylarını ifade eden “market share of competitors” cümlesini “rakiplerle paylaşım” şeklinde çevirdiği

ifade edilmektedir.

- (45) Ayrıca tarafların birinci yazılı savunmalarında, belgede herhangi bir teşebbüsün isminin geçmediği bu nedenle anlam ifade etmeyeceği ifade edilmektedir. Belgede kastedilen rakiplerin belgede yer alan ifadelerden net olarak anlaşamadığı doğru olmakla birlikte, başka belgelerle desteklenmesi durumunda belgede yer alan ifadeler ihalelerde danışıklı hareket edildiği iddiasını destekleyici işlev görebilecektir.

Belge - 3

- (46) Mediset’de yapılan incelemede bulunan 21.03.2006 tarihli ve (.....) imzalı belgede;

“... 3- *Alınacak ihalelerle ilgili, rakip firmalarla görüşmek,*

...

9- *İhalelere girmek ve öncesi onları org. etmek*

10- *İhaleye girecek bizim personelle rakip arasında dialog ve anlaşmalarını sağlamak”*

ifadeleri yer almaktadır. Belgeyi yazan (.....), 2006 yılında Mediset’in ortakları arasında yer almaktadır.

- (47) Mediset tarafından yapılan savunma: “Alınacak ihalelerle ilgili, rakip firmalarla görüşmek” ile ilk kez çalışılacak kurumlarla daha önceden çalışmış teşebbüslerden kurumun tahsilat süresi ve o kurumların hekimlerinin çalışma yöntemleri hakkında bilgi almanın amaçlandığı, “ihalelere girmek ve öncesi onları org. etmek” ifadesinin Mediset’in kendi iş yapış süreçlerini ve ihaleye ilişkin olarak yürütülen şirket içi analizleri kapsadığı, “ihaleye girecek bizim personelle rakip arasında diyalog ve anlaşmaları sağlamak” ifadesine ilişkin olarak ise özellikle göreve yeni başlayan personelin rakip çalışanları ile tanışıp diyalog kurmasının teşvik edildiği, rakip firmaların pazardaki dağılımı ve ürün gruplarına verdikleri fiyatların Mediset tarafından yakından gözlemlendiği, en efektif teklifin dosyaya konulması bakımından rakip firma elemanlarını tanımalarının şart olduğu ifade edilmektedir.
- (48) Belgede yer alan ifadeler ihalelerde danışıklı hareket edildiğine yönelik şüphe oluşturmaktadır. Bununla birlikte, bu belgenin de rakipler arasındaki irade uyuşmasını açık ve net bir şekilde gösteremediği, ikincil delil niteliğinde olduğu, başka delillerle desteklenmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

Belge - 4

- (49) Mediset'te yapılan incelemede bulunan belgede 2005 yılı ihaleleri ile ilgili olarak hazırlanan tablo yer almaktadır. Bu belgede;
- 1) 3 Ocak tarihli İzmir Doğumevi Hastanesi biyokimya otoanalizör ihalesi ile ilgili olarak **“Çalışmalarımız doğrultusunda firmalar anlaştı. Fakat D. Behring teminat hatası yüzünden ihale dışı kalınca ihale Roche firmasında kaldı.”** ifadesi yer almaktadır. Bu ihaleye katılan firmalar olarak Dade Behring, Roche, Akcan Medikal ve Olympus yazılmıştır.
 - 2) 13 Ocak tarihli Alsancak Devlet Hastanesi nefelometre ihalesi ile ilgili olarak **“Anlaşmalı: Akcan dosyasını 10 dk. geç getirdiği için ihaleye katılmadı.”** ifadesi yer almaktadır. Bu ihaleye katılan firmalar olarak Mediset ve Akcan Medikal yazılmıştır.
 - 3) 17 Ocak tarihli Dr. Behçet Uz Çocuk Hastanesi nefelometre ihalesi ile ilgili olarak **“Anlaşmalı: Akcan'ın evrakları asıl olmadığı için ihale dışı kaldı.”** ifadesi yer almaktadır. Bu ihaleye katılan firmalar olarak Mediset ve Akcan Medikal yazılmıştır.
 - 4) 4 Şubat tarihli Aydın SSK Hastanesi nefelometre ihalesi ile ilgili olarak **“Anlaşmalı fakat fiyatlar düşük verildi. Herkes öteki ihalelere hemen hemen aynı fiyatları verecek”** ifadesi yer almaktadır. Bu ihaleye katılan firmalar olarak Mediset, Beckman ve SEAK yazılmıştır.
 - 5) 28 Mart tarihli Aydın Devlet Hastanesi nefelometre ihalesi ile ilgili olarak **“Yan teklif olundu”** ifadesi yer almaktadır. Bu ihaleye katılan firmalar olarak Mediset ve Akcan yazılmıştır.
 - 6) 30 Mart tarihli Celal Bayar Üniversitesi Hastanesi biyokimya otoanalizör ihalesi ile ilgili olarak **“Yan teklif olundu”** notu yer almaktadır. Bu ihaleye katılan firmalar olarak Mediset, Beckman Coulter ve Biyoteknik yazılmıştır.
- (50) Mediset tarafından yapılan savunma: “Anlaşma” ibaresinin merkez firmaları ile yapılan çalışmalar sonucu alınan kararları ifade ettiği, normal şartlarda bayi iskontolarının ve cihaz edinme prosedürlerinin bulunduğu, ancak bazı ihalelerde bu prosedür dışına çıkılabildiği ve bu konular hakkında her bir ihale bazında çalışma yapılması gerektiği, bu nedenle **“anlaşmalı”** notunun düşüldüğü ifade edilmiştir. Belgedeki 1 numaralı ihalenin merkez firma ile aralarında gerçekleştirilen bir anlaşmaya işaret ettiği, bu anlaşma çerçevesinde, söz konusu ihaleye merkez firmanın iştirak etmesinin, bununla birlikte teknik servis, lojistik, aplikasyon çalışmaları ve tahsilat takip hizmetlerinin Mediset tarafından yürütülmesinin ve bu hizmetler karşılığında merkez firmanın Mediset'e hiçbir bedel ödememesinin kararlaştırıldığı iddia edilmektedir.
- (51) İkinci maddedeki ihalede de “anlaşma” ifadesinin merkez firma ile yapılan anlaşmayı temsil ettiği, ayrıca anlaşmanın rakiple yapılmış olması durumunda, söz konusu ihaleye katılmak üzere rakibin emek harcayarak dosya hazırlamayacağı, bu rakibin yüksek fiyatla ihaleye katılacağı veya ihaleye hiç katılmayacağı belirtilmiştir. Üçüncü maddeye ilişkin olarak rakip teşebbüsün fiyatının kendilerinden yüksek olduğu ve bu teşebbüsün dikkatsiz ve özensiz çalışması nedeniyle ihale dışı kalmasının sorumluluğunun Mediset'e yüklenmesinin yanlış olduğu ifade edilmektedir. Dördüncü maddedeki ihalenin merkez firma ile yapılan “anlaşma”nın güzel bir örneği olduğu ifade edilmektedir. Beşinci ve altıncı maddelerde yer alan “yan teklif olundu”

ibaresinin normal şartlarda iştirak edilmeyecek ihalelerde rakiplerin yüksek kârlarla ihaleyi almasının önüne geçilmesi amacını yansıttığı, bu durumlarda yüksek fiyatlar verilerek ihalelere katılım sağlandığı, bu ihalelerin kendilerine çok yüksek bir bedel karşılığında kalmasının istenmediği ve dolayısıyla ihaleye aşırı yüksek bir rakam ile iştirak edilmemesi gerektiği, ihalenin böyle bir rakamdan kendilerine kalması durumunda bir sonraki yıl düzenlenen ihalede satın alma komisyonunun önceki yıl atılan çok yüksek fiyatı Mediset aleyhine yorumlayacağı, öte yandan sunulacak teklifin düşük de olmaması gerektiği, bu durumun ihalenin -istenmemesine karşın-kendilerine kalma riskini taşıyacağı ifade edilmektedir.

- (52) Siemens tarafından yapılan savunma: Dade Behring'in birinci maddede yer alan ihaleye doğrudan katıldığı, bu ihalenin Roche tarafından kazanıldığı ve rakip teşebbüslerle iletişime geçilmediği ifade edilmiştir.
- (53) Roche tarafından yapılan savunma: Birinci maddede yer alan ifadelerden bu belgenin ne tip bir ilişkiyi konu edirse edinsin Roche'un böyle bir ilişkinin tarafı olmadığını açık olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca, bu belgenin tarihi itibarıyla 5 yıllık zamanaşımına tabi olması gerektiği ifade edilmektedir.
- (54) Beckman tarafından yapılan savunma: Beckman tarafından dördüncü maddede yer alan ihale için Medkim'e yetki verildiği, altıncı maddede yer alan ihaleye ilişkin olarak net bir bilgiye sahip olunmadığı, bu ihaleye doğrudan katılmadıklarının düşünüldüğü ifade edilmektedir.
- (55) Belgede yer alan ifadeler, ihalelerde teşebbüsler arası danışıklı teklif sunulduğu şüphesini doğurmaktadır. Belgeye ilişkin olarak yapılacak değerlendirmelerde bazı hususların açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Bu hususların başında, cihaz üreticisi teşebbüslerin unvanlarının genellikle ihaleye girecek asıl teşebbüslerin unvanlarının yerine kullanılması oluşturmaktadır. Örneğin 4 Şubat tarihli Aydın SSK Hastanesi¹ nefelometre ihalesi ile ilgili olarak, söz konusu hastaneden edinilen bilgiler doğrultusunda, ihaleye Mediset, Diakim Diagnostik Ürünler San. ve Tic. Ltd. Şti. (Diakim) ve Değişim Ltd. Şti. (Değişim) tarafından katılım sağlandığı ve ihalenin Mediset tarafından kazanıldığı, belgede adı geçen Beckman'ın esasen Diakim'i, SEAK'ın ise Değişim'i temsil ettiği anlaşılmıştır.
- (56) Belgede adı geçen diğer hastanelerden de ihale bilgileri istenmiş ve belgedeki ifadelerin ihale sonuçlarıyla örtüştüğü görülmüştür. Ancak belgede değerlendirilen ihaleler 2005 yılının Ocak-Mart aylarında gerçekleşmiştir. Belgeye ilişkin olarak zamanaşımı süresinin hangi tarihte dolduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Bu değerlendirme aşağıda I.5. başlığı altında yapılacaktır.

Belge - 5

- (57) Abbott'un İzmir Bölge Ofisi'nde yapılan incelemede elde edilen 28.06.2010 tarihli ve (.....) tarafından Abbott satış temsilcisine gönderilen e-postada;

“(.....),

Ben onun için değil de burada Roche'un (.....) TL'ye satış yaptığı Isparta Halk Sağlığı Laboratuvarı ve Siemens'in de (.....) TL'ye satış yaptığı Isparta Gülkent Hastanesi var. Saatlik hızları doktorları ayarlayıp 600 test yazdırıp ikisi anlaşım ihalelerde bize kıs kıs gülüyorlar. Aşağıda belirttiğim ihale örneklerini verirsen

¹ Bu hastanenin unvanı 19.02.2005 tarihinde Aydın Atatürk Devlet Hastanesi olarak değişmiştir.

Sayıştaycılar gelip bunların bi hatırını soracaklar. Adamlar buralardan anlaşip elde ettikleri yüksek karı başka işlerde bize karşı silah olarak kullanıyorlar.”

ifadeleri yer almaktadır.

- (58) Siemens tarafından yapılan savunma: Isparta Halk Sağlığı Laboratuvarı ihalesine Siemens tarafından doğrudan katılım sağlanmadığı, Isparta Gülkent Hastanesi ihalesine distribütörleri Serkan Medikal vasıtası ile katıldığı ve ihalenin bu şirket tarafından kazanıldığı ifade edilmektedir. Öte yandan bu ihalelere ilişkin olarak Siemens tarafından herhangi rekabeti kısıtlayıcı bir görüşmenin gerçekleştirilmediği ifade edilmiştir.
- (59) Roche tarafından yapılan savunma: Söz konusu belgenin 3. şahıs kişisel görüşlerini içerdiği ifade edilmektedir.
- (60) Bu belge üçüncü bir kişi tarafından Abbott temsilcisine gönderilen ve kişisel kanaatleri ifade eden bir e-posta mahiyetindedir. Ayrıca Siemens ve Roche'un bayilerinin kastediliyor olma ihtimali de bulunmaktadır. Soruşturma sürecinde yapılan incelemelerde belgede yer alan ifadeleri doğrular nitelikte bir bilgiye ulaşılamamıştır.

Belge - 6

- (61) Abbott'un İzmir Bölge Ofisi'nde yapılan yerinde incelemede bulunan 26.04.2004 tarihli ve (.....) tarafından Abbott İzmir Bölge Müdürü'ne gönderilen e- postada;

“... Isparta Devletin bendeki son fiyatları...”

Roche hep onlardan pahalı kaldı. Ancak Bayer'in giremeyeceğini düşünüp anlaşmış olabilirler. Biodpc SDÜ Tıp'ı Roche'a bırakmayı kabul etmiş olabilir fakat aralarında fark çoktu. ...

... Ekte SDÜ Tıp Hormon şartnamesini ve listesini gönderiyorum. İhaleye Roche ve Biodpc kesin teklif verecek. ... Biodpc 1 adet Immulite 2000 ile (.....) TL (Bayer'e yan teklif olarak girdiği için bilerek yüksek fiyat attı. ...)”

ifadelerine yer verilmektedir.

- (62) Bu belgede Abbott cihazları ile ihaleye giren bir teşebbüs yetkilisinin, Roche Biodpc ve Bayer'in danışıklı bir teklif verdiğini iddia ettiği görülmektedir. Öte yandan soruşturma sürecinde belgedeki ifadeleri destekleyecek bilgi ve belgelere ulaşılamamıştır².

Belge – 7

Siemens'de yapılan incelemede elde edilen bazı belgeler teşebbüsler arasında planlanan iki toplantıya ilişkin bilgi içermektedir.

- (63) 1. Toplantı - Yazıldığı dönem itibarıyla Siemens üst düzey yöneticilerinden olan (.....) ile Abbott Diagnostik Genel Müdürü (.....) 21.05.2009 tarihinde Siemens'de bir toplantı yapmayı kararlaştırdıkları anlaşılmaktadır. Belgedeki ifadelere aşağıda yer verilmektedir:

“(.....) (Siemens çalışanı): “Merhaba (.....) Perşembe günü saat 13:00'de ofisimize bekler”

(.....) (Siemens çalışanı): “Tekrar merhaba (.....) buluşma saatini 15:00 olarak değiştirmek istedi...”

² Isparta Devlet Hastanesi'nden alınan ihale bilgisinde Biodpc ve Biomar'ın ihaleye teklif verdiği ve ihalenin Biodpc'de kaldığı anlaşılmıştır.

(.....) (Abbott çalışanı): “Merhaba, (.....) adına davetinizi konfirme etmek istedim? ...”³

- (64) 2. Toplantı - Başka bir belgede ise, sektörün dört önemli oyuncusunun (Siemens, Beckman, Roche, Abbott) katılımının planlandığı bir toplantının yapılması öngörülmektedir. Konu başlığı “operasyon toplantısı” olan ilgili e-posta yazışmaları aşağıdaki şekildedir:

“(.....) (Abbott çalışanı): “Merhaba, sektör sorunlarını (DTS, TSE, KDV vs.) konuşmak, tanışmak ve tartışmak için yapmayı planladığımız toplantıyı 19 Haziran 2009 tarihinde Abbott Lab. Merkez ofisinde yapmayı teklif ediyorum... Siemens organizasyonunda ruhsatlandırmadan sorumlu arkadaşı da davet etmek isterim. Katılımcı firmalar (.....) (Roche), (.....) (Siemens), (.....) (Beckman), (.....) (Abbott)”

- (.....) (Siemens çalışanı): “... Toplantıya katılmak isteriz. Lütfen saatini bildirir misiniz.”

- (.....) (Abbott çalışanı): “19 Haziran 2009 Cuma saat 10:00’da bekliyorum.”

- (65) “Diagnostik sektörü güncel sorunlarının tartışılacağı toplantı – değişiklik talebi” konulu e-posta yazışması ise aşağıdaki gibidir:

“(.....) (Abbott çalışanı): “Abbott Lab. Lojistik Müdürü (.....) sizlere 19 Haziran 2009 Cuma günü için yollamış olduğu toplantı davetine ilişkin değişiklik söz konusudur. Toplantının Abbott Kavacık Ofisi’nde gerçekleştirileceği belirtilmişti ancak toplantının ofis dışında gerçekleştirilmesinin daha uygun olacağı düşünüldükçe (.....) Bistro’ya rezervasyon yaptık...”

- (.....) (Siemens çalışanı): “(.....) ile yaptığımız toplantı sonucunda toplantı yerini ve saatini herkes için de uygunsa (.....) Restorant’da saat 10:00 (sabah kahvaltısı) olarak öneriyorum. Şimdilik rezervasyonu yaptırdım...”

- (.....) (Abbott çalışanı): “(.....) merhaba, PwC’den (.....) sizlere verdiği GTIP ve KDV oranını kontrol edip dönecektiniz. Bu konu hakkında görüşünüzü rica ederim”.

- (66) İkinci toplantıya ilişkin olarak Siemens tarafından yapılan açıklamada, toplantı gündemini o zamanlar maruz kalınan güncel sorunların oluşturduğu, toplantıya Siemens, Roche ve Abbott temsilcileri tarafından katılım sağlandığı ve Dış Ticaret Standardizasyon Tebliği nedeniyle o dönem karşı karşıya kalınan vergilendirme sorunlarının görüşüldüğü ifade edilmiştir. Benzer iddialara Abbott’un savunmalarında da yer verilmiş olup, söz konusu toplantıda konuşulan konuların rekabet hukuku ile ilgisi olmayan bilgileri içerdiği ifade edilmiştir. Soruşturma sürecinde taraflarla yapılan çapraz görüşmeler sonucunda da anılan toplantının sektörün genel sorunlarına ilişkin fikir alışverişi amacıyla Tanı In Vitro Diagnostik Derneği (Dernek) üyeleri tarafından yapılan bir toplantı olduğu kanaatine ulaşılmıştır. Nitekim bunun aksini gösterecek bir bilgi ve/veya belgeye de ulaşılamamıştır.

- (67) İlk toplantıya ilişkin olarak ise Siemens tarafından yapılan savunmada bu toplantının Abbott’un Dernek’e katılımını sağlamak amacıyla yapıldığı ve toplantı sonrasında Abbott’un gerçekten de Dernek’e katıldığı ifade edilmiştir. Abbott da savunmasında benzer ifadelerle yer vermiştir. Bu toplantıya ilişkin olarak da rekabetin kısıtlandığına dair herhangi bir bilgi ve/veya belgeye ulaşılamamıştır.

³ Belgenin orijinali İngilizce’dir.

Belge - 8

- (68) Siemens'de yapılan incelemede bulunan belgede sadece Roche bilgisayar ağına bağlı olduğu zaman çalışabilecek bir ihale hesaplama programından bahsedilmektedir. Söz konusu e-posta yazışmasında Roche çalışanı (.....) gönderdiği e-postanın, diğer bir eski Roche çalışanı (.....)⁴ tarafından Siemens çalışanlarına iletildiği görülmektedir. Söz konusu e-posta metni aşağıdaki gibidir:

- (.....) (Roche çalışanı): *"İhale hesaplama programlarımızın güncellenmiş sürümünü ekte bulabilirsiniz... Bu sürümün diğer sürümlerden en önemli farkı sadece Roche bilgisayar ağına bağlı olduğunuzda çalışabilecek şekilde dizayn edilmiş olmasıdır...."*

- (.....) (eski Roche çalışanı): *"Roche'un ihale hesaplama programının en son hali ektedir. Sizler uygun görürseniz değerli arkadaşlarınızla paylaşırsınız. İhtiyaç olduğunda programla ilgili yardımcı olabilirim".*

- (69) Belge incelendiğinde, sadece Roche bilgisayar ağında çalışabilen bir ihale hesaplama programının neden rakip teşebbüs çalışanları ile paylaşıldığı hususunun izaha muhtaç olduğu görülmektedir. Bu belge ilk aşamada rakipler arasında ortak bir ihale hesaplama programı ile ihalelerde verilecek fiyatlara veya ortalama maliyetlere ilişkin bilgi değişimi şüphesi uyandırmış olmakla birlikte, soruşturma sürecinde yapılan incelemelerde, belgede geçen e-postayı atan (.....) Roche'dan ayrıldıktan sonra, çalışması esnasında vakıf olduğu bu programı yeni çalıştığı Siemens firmasında ilgili kişiler ile paylaştığı anlaşılmıştır. Belgede yer alan ifadelerin bir eski çalışanın daha önce çalıştığı işyerinde elde etmiş olduğu bazı bilgileri yeni çalıştığı şirketle paylaşmasından kaynaklandığının anlaşılması nedeniyle anılan belgeye ilişkin herhangi bir ihlal iddiasında bulunulmamıştır.

Belge - 9

- (70) Abbott'un İzmir Bölge Ofisi'nde yapılan yerinde incelemede bulunan tarihsiz ve el yazısı ile yazılmış bir ajanda notunda, çeşitli ihalelere ilişkin olarak bir çalışma yapılmış ve bu kapsamda *"işbirlik durumunda fiyatlar aynı"* notuna yer verilmiştir.
- (71) Abbott'un savunmasında, bu belgenin kim tarafından ve ne amaçla yazıldığı belli olmayan bir nottan ibaret olduğu, bu notun rakiplerle ilişkili bir işbirliğinden bahsedip bahsetmediğinin dahi belli olmadığı ifade edilmektedir.
- (72) İçeriği bakımından şüphe uyandıran bir not olmakla birlikte, soruşturma sürecinde bu belge ile ilişkilendirilebilecek ve/veya bu belge tarafından desteklenen herhangi bir bilgi/belgeye ulaşamamıştır.

Belge – 10 ve Belge – 11

- (73) Mediset'te yapılan yerinde incelemede elde edilen belgede;

"... 8. Balıkesir – Susurluk Devlet Hastanesi Biyokimya: 120.000 test, ERBA XL 600, Yeni alınan bu ihalede memnuniyetsizlik duyularımız var. Özellikle müşteri memnuniyeti sorgulanıp üst yönetime bilgi aktarılacak. Sonuca göre ROCHE ile bir çalışma çıkarılabilir."

ifadesine yer verilmektedir.

⁴ Soruşturma sürecinde, adı geçen kişinin e-postanın atıldığı 10 Kasım 2009 tarihi itibarıyla Siemens'de çalıştığı bilgisi edinilmiştir.

- (74) Yine Mediset’de bulunan “2005 Yılına Nasıl Geçirdik?” başlıklı ve tarihsiz belgede “Önerilerimiz” alt başlığı altında; “... DB’in hangi ilkelerle çalıştığını biliyor ve takdir ediyoruz. Mediset de paralel çalışan bir firmadır. Çalışma hayatında tasvip etmediğimiz bazı koşulları yerine getirmek bizler için de hoş değil. Ancak içinde bulunduğumuz şartlara da uymak ve oyunu bozmayacağımız kuralları varsa ona göre oynamak zaman zaman zorunlu oluyor. Bu gibi durumlarda biz kendimizce elimizden gelen gayreti sarf ediyoruz. Takdir edersiniz ki bazen gücümüzün yetmediği anlar yaşıyoruz. Bu anlarda bize her konuda destek olan merkez firmamızın yine desteğini alabilmemiz için DB’in kendi bünyesinde bir örtülü ödenek bütçesinin bulunmasını çok da zevk almayarak önermek durumundayız.”

ifadesine yer verilmektedir.

- (75) Belgelerde yer alan ifadelerden kesin bir yargıya ulaşılamamış, ayrıca soruşturma sürecinde, bu belgelerle ilişkilendirilebilecek herhangi bir bilgi ve/veya belge de elde edilememiştir.

Belge – 12

- (76) Bir Siemens çalışanı tarafından Mediset Satış Müdürüne gönderilen 10.05.2009 tarihli e-postada “İzmir Hıfzısıhha nefelometre cihazı şartnamesini değiştirmediler, uymuyoruz, girmiyoruz. Ayrıca [konsensus]...” ifadesi yer almaktadır.
- (77) İlgili hastaneden istenen ihale bilgilerinde e-postanın atıldığı tarihten 4 gün sonra, yani 14.05.2009 tarihinde, hastane tarafından nefelometre ihalesine çıkıldığı görülmüş ve bu ihaleye sadece Diakim’in teklif sunarak ihaleyi kazandığı anlaşılmıştır. Öte yandan bu belgenin hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerin ihalelere danışıklı olarak teklif sundukları yönünde bir değerlendirme yapılabilmesi noktasında yetersiz kaldığı kanaatine ulaşılmıştır.

I.4. Diğer Savunmalar

Önaraştırma Raporu’nun Kurula sunulmasında kanuni sürelerle uyulmadığı iddiası - Abbott Savunması:

- (78) Abbott’un savunmasında Kurulun önaraştırma yapılmasına ilişkin kararı 16.9.2010 tarihli iken, Önaraştırma Raporu’nun 31.12.2010 tarihli olduğu, Kanun’un 40 ve devamı maddelerine göre 30 gün içerisinde yapılması gereken önaraştırma sürecinin aşıldığı ve bu nedenle usul hatası yapıldığı iddia edilmektedir.
- (79) Kanun’un 40. maddesine göre “Önaraştırma yapılmasına karar verildiği takdirde Kurul Başkanı, meslek personeli uzmanlardan bir ya da birkaçını raportör olarak görevlendirir. Önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportör 30 gün içinde elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurul’a yazılı olarak bildirir.” Hükümden açıkça görüldüğü üzere 30 günlük süre raportörlerin görevlendirilmeleri ile başlamaktadır. Bu çerçevede görevlendirme tarihi dikkate alındığında yasal sürenin aşılması söz konusu değildir.

Soruşturma bildiriminde soruşturmanın hukuki gerekçesinin belirtilmemesinin savunma hakkını ihlal ettiğine ilişkin savunma - Abbott Savunması:

- (80) Teşebbüse gönderilen ve birinci yazılı savunmaya esas teşkil eden bilgi ve belgelerde Kanun’un 4. maddesinin mi yoksa 6. maddesinin mi ihlal edildiğine ilişkin bilgi verilmemesinin usul hatası olduğu iddia edilmektedir.
- (81) Taraflara, soruşturma bildiriminde, Kanun’un 43. maddesi 2. fıkrası hükmü çerçevesinde soruşturma konusunun ihalelerde danışıklı teklif olduğu belirtilmiş ve bu

iddiaya ilişkin olarak önaraştırma sürecinde elde edilen ve soruşturma açılmasına dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler gönderilmiştir. Dolayısıyla iddia dayanaktan yoksundur.

Pazara ilişkin değerlendirmelerin yanlış olduğu iddiası - Abbott Savunması:

- (82) Abbott'un savunmasında, raporda yer verilen ve pazarın yaklaşık %89'unun dört büyük teşebbüs tarafından kontrol edildiği bilgisinin yanlış olduğu, pazarda Uzakdoğu menşeli firmaların da bulunduğu ve hakkında soruşturma açılan dört firmanın esasında pazarın en fazla %70'ini kapsadığı, bu durumun raportörlerin ilk değerlendirmelerinin yanlışlığını gösterdiği iddia edilmektedir.
- (83) Raporda yer verilen pazara ilişkin bilgiler, piyasada faaliyet gösteren birçok teşebbüste yapılan inceleme ve görüşmeler sonucunda elde edilen bilgiler çerçevesinde oluşturulmuştur. Sözü edilen Uzakdoğu firmalarının isimleri dahi piyasada çok az bilinmekte, bu sektörde faaliyet gösteren ve ihalelere giren teşebbüslerin birçoğu, anılan dört teşebbüsün bayisi veya yetki verdiği teşebbüs konumunda bulunmaktadır. Kaldı ki, pazar bilgisi değerlendirmenin temelini oluşturmamaktadır. İhalelerde danişıklı hareket iddiası ile açılan bu soruşturmada, tarafların pazar payının büyüklüğü sadece ihlalin ağırlığının tespiti bakımından önem taşıyacaktır. Bunun dışında ihlalin hukuki değerlendirmesi noktasında herhangi bir önemi bulunmamaktadır.

Abbott'ın ihalelere doğrudan katılım sağlamadığı, yetki verilen teşebbüsler vasıtasıyla katılım sağlandığı, bu nedenle belgelerde geçen Abbott ifadesinden bayinin anlaşılması gerektiği iddiası - Abbott Savunması:

- (84) Abbott'un savunmasında, istisnai durumlar haricinde cihaz ve hizmet alımı ihalelerine doğrudan iştirak etmedikleri⁵, herhangi bir bayilik sisteminin bulunmadığı, ihalelere kendi nam ve hesaplarına çalışan bağımsız teşebbüslerin Abbott cihazlarıyla katıldığı ifade edilmektedir.
- (85) Bu iddia değerlendirmelerde göz önünde bulundurulmuştur. Sektörde üretici firma unvanlarının ihaleye katılım sağlayan bayi/alt bayi/bağımsız teşebbüs unvanları yerine kullanılabilirdiği görülmüştür. Bu çerçevede, hastane tarafından temin edilen ihale bilgilerine itibar edilmeye çalışılmıştır.

Belgelerin yeni iddiaların desteklenmesi amacıyla kullanılamayacağı iddiası - Roche Savunması - Siemens Savunması:

- (86) Siemens tarafından, önaraştırma sürecinde yapılan yerinde incelemede kullanılan yetki belgelerinde incelemenin konusunun "*laboratuar hizmet alım ihalelerinde bazı teşebbüslere yetki belgeleri verilmemesi suretiyle pazarın rakiplere kapatıldığı*" şeklinde olduğu, dolayısıyla söz konusu incelemede elde edilen belgelerin yeni bir iddianın dayanağı olarak kullanılamayacağı ifade edilmektedir. Benzer şekilde Roche'un savunmasında da, önaraştırmanın hizmet alım ihalelerini konu edindiği, soruşturmanın mal alımına ilişkin olmasının hukuka aykırı olduğu, önaraştırmada yetki belgelerinin kapsamına girmeyen konularda evrak incelenmesinin ya da bunlardan birer kopya alınabilmesinin hukuken mümkün olmadığı, böyle bir durumun

⁵ Abbott'un ikinci yazılı savunmasında son beş yılda üç ihaleye doğrudan katıldıkları, bu ihalelerin 15.03.2010 tarihli Başkent Üniversitesi biyokimya, hormon ve kan sayım cihazları kurulumu; 01.06.2010 tarihli Gazi Üniversitesi Merkez Biyokimya Laboratuar ve 06.12.2011 tarihli Ankara Onkoloji Hastanesi klinik kimya ihalesi olduğu ifade edilmektedir.

Kanun'un 15. maddesine aykırılık teşkil edeceği ve teşebbüslerin savunma hakları ile çelişeceği ifade edilmektedir.

- (87) Bu iddia öne sürülürken savunmada atıf yapılan Kanun maddesinin açık hükmünün göz ardı edildiği anlaşılmaktadır. Kanun'un "Yerinde İnceleme" başlıklı 15. maddesinin birinci fıkrasında "*Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemede bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin: a) Defterlerini, her türlü evrak ve belgelerini inceleyebilir ve gerekirse suretlerini alabilir, ..., c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir...*" hükmüne yer verilmektedir.

Raporda pazara ilişkin olarak yapılan değerlendirmelerin eksik olduğu iddiası - Siemens Savunması:

- (88) Siemens'in savunmasında, ihalelerde yaşanan yoğun rekabet ortamının fiyatlar üzerinde yarattığı baskı göz önüne alınmaksızın yapılacak bir pazar değerlendirmesinin uygun olmayacağı, in vitro diagnostik ürünlerinin farklı alt kategorilere ayrıldığı, homojen bir üründen söz edilemeyeceği, ihalelere katılımın distribütör ve alt distribütörlerce gerçekleştirildiği ve ürünün nihai fiyatının sadece küçük bir kısmının ürün bedelinden etkilenebileceği, ihalelere yönelik fiyatlandırma mekanizmalarının karmaşık hesaplamaları gerektirdiği ve bu pazar yapısının teşebbüsler arası koordinasyonu zor bir hale getirdiği ifade edilmektedir.
- (89) Teşebbüslerin faaliyet gösterdiği piyasanın nitelikleri bir anlaşmanın sağlanabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Piyasanın ve ürün ya da hizmetin niteliğine göre rekabetin temel unsurları farklılaşabilmektedir. İşbirliğine uygun bir piyasa yapısında bazı teşebbüs davranışlarının kolaylaşabileceği göz ardı edilmemelidir. Siemens tarafından yapılan savunmada homojen ürün, şeffaf ve hesaplanabilir fiyat yapısı gibi unsurlar üzerinde durulmakta ve bu unsurların koordinasyonu güçleştireceği ifade edilmektedir. Ancak, ihale piyasalarındaki danışıklılık eylemleri genellikle ihale ve bölge paylaşımı üzerinden yürümektedir. Bu gibi bir danışıklılık ilişkisinde homojen ürün, şeffaf ve hesaplanabilir fiyat yapısı gibi unsurların, teşebbüslerce "fiyat sabitleme" davranışlarında olduğu ölçüde önemli kabul edilmesi doğru olmayacaktır. Kaldı ki geleneksel anlamda koordinasyonun güç olduğu düşünülen pazarlarda dahi uzun süreli kartellerin oluşturulabileceği bilinmektedir.

I.5. Genel Değerlendirme

- (90) Bilindiği üzere, sağlık harcamaları ülkemizde yapılan kamu harcamalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu harcamalar içinde, tanı ve tedavide kullanılan laboratuvar hizmetlerinin de ciddi payı bulunmaktadır. Sektöre ilişkin olarak alınan 08.07.2010 tarih ve 10-49/896-310 sayılı Rekabet Kurulu kararına göre Türkiye diagnostik ürünler pazarının %89'u pazardaki dört büyük teşebbüs tarafından kontrol edilmektedir. Diğer bir ifadeyle, piyasa yoğunlaşmasının ölçümünde kullanılan endekslerden CR4 oranı, bu piyasa için 89'dur. Bu oran yüksek ölçüde yoğunlaşmış oligopol bir yapıya işaret etmektedir. Bir diğer endeks olan HHI ise, anılan Kurul kararına göre 2130 ile 2250 arasındadır. 1800'ün üstünde yer alan bu aralık, yüksek yoğunlaşmış bir piyasanın göstergesidir. Dolayısıyla, diagnostik ürünler üreten ve satan dört teşebbüs yüksek ölçüde yoğunlaşmış bir oligopol piyasasının aktörleridir.
- (91) Bu teşebbüslerin istisnai durumlar haricinde ihalelere doğrudan girmedikleri, bayileri veya yetki verdikleri teşebbüslerin ihalelere katıldığı görülmektedir. Özellikle hizmet alım ihalelerinde iş bitirme belgesi de istendiğinden ve üretici firmaların hiçbirinde bu

belge olmadığından, bu ihalelere sadece bayiler ve yetkilendirilen teşebbüsler girebilmektedir. Soruşturmaya taraf teşebbüslerden Siemens, Beckman, Abbott ve Roche üretici firma konumundayken, Mediset Siemens'in İzmir bölge bayisi olarak faaliyet göstermektedir.

- (92) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre *"Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır."* Yukarıda belgelerin ihlal iddiasını ispattaki yeterlilikleri tek tek değerlendirilmiştir. Bu başlık altında ise belgeler bir bütün olarak değerlendirilerek Kanun'un anılan maddesinin ihlal edilip edilmediği ortaya konulacaktır.
- (93) Delillerin ispat gücünün tespitine ilişkin Rekabet Kurulu kararlarında benimsenen temel prensip, delillerin bütün olarak değerlendirilmesidir. Özellikle ikincil delillerin değerlendirilmesi açısından önem arz eden bu yaklaşıma göre kartellere ilişkin elde edilen delillerin tek tek ispat standardını sağlaması aranmamakta, deliller bir araya getirilerek oluşturulan ihlal şablonunun kartelin varlığına işaret edip etmediği incelenmektedir. Dolayısıyla ihlal tespiti yapılırken, her ne kadar delillerin münferit olarak ispat standardını sağlaması zorunluluğu bulunmasa da, her bir delilin ihlale ilişkin genel şablon ile uyum içerisinde olması ve deliller bütünü içerisindeki diğer ispat vasıtaları ile çelişmemesi gerekmektedir.
- (94) Soruşturma kapsamında Siemens, Beckman, Roche, Abbott ve Mediset olmak üzere beş teşebbüsün ihalelerde danışıklı hareket edip etmediği incelenmiştir. Bu kapsamda, yapılan yerinde incelemelerde ihlal şüphesine yol açan çeşitli belgeler elde edilmiştir. Ancak ihlal tespiti yapabilmek bakımından soruşturma konusu pazar, yapısı itibarı ile çeşitli güçlükleri barındırmaktadır. Bu güçlüklerin başında üretici, bayi ve alt bayi ilişkisi yer almaktadır. Üretici teşebbüsler birçok ihaleye doğrudan katılım sağlamamakta, bu ihalelerde bayi, alt bayi veya bağımsız teşebbüsler yetkilendirilerek dolaylı yoldan iştirak sağlanmaktadır.
- (95) Hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerin ihalelerde danışıklı hareket ettiklerine dair bir şüphe oluşmakla birlikte, yukarıda yer verilen belgeler bir bütün halinde değerlendirildiğinde, bir ihlal tespiti yapmak ve ihlalin hangi teşebbüsler arasında, hangi ihalelerde, ne süreyle söz konusu olduğunu ortaya koymak mümkün olmamıştır.
- (96) Bu noktada Belge 4'ün ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir. Belge içerdiği ifadeler ve ihale sonuçları göz önünde bulundurulduğunda, ihlalin varlığına işaret eden ciddi bir belge niteliği taşımaktadır. Bu belgede bazı ihalelere ilişkin olarak "anlaşmalı", "yan teklif olundu" şeklinde ifadeler kullanılmaktadır. Bu ifadeler ihale sonuçları ile karşılaştırıldığında, ifadeler ile ihale sonuçlarının örtüştüğü görülmekle ve belgeye ilişkin olarak ihlal tespiti yapılmakla birlikte, belgede sözü edilen ihalelerin 2005 yılının Ocak-Mart döneminde gerçekleşmiş olması nedeniyle zamanaşımı süresinin dolup dolmadığının belirlenmesi gerekmektedir.
- (97) Bilindiği gibi 4054 sayılı Kanun'da 23.01.2008 tarihinde yapılan değişiklik ile anılan Kanun'da öngörülen para cezalarını gerektiren eylemler açısından 01.06.2005 tarih ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun zamanaşımına ilişkin hükümleri geçerli olmuştur. Kabahatler Kanunu'nda öngörülen zamanaşımı süresi sekiz yıldır.⁶ 4054

⁶ 5326 sayılı Kabahatler Kanunu 20. maddesinin 3. bendi "... Nispi idari para cezasını gerektiren kabahatlerde zamanaşımı süresi sekiz yıldır..." şeklindedir.

sayılı Kanun'un mülga 19. maddesinde⁷ öngörülen zamanaşımı süresi ise beş yıldır. Bu noktada hangi zamanaşımı süresinin esas alınacağıın tespit edilmesi gerekmektedir.

- (98) Kabahatler Kanunu'nda atıf yapılan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun, zaman bakımından uygulamaya ilişkin 7. maddesine göre "... (2) Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur..." Bu çerçevede teşebbüslerin lehine olan hükmün, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un mülga 19. maddesinin esas alınması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.
- (99) Ancak bu noktada 4054 sayılı Kanun'un mülga 19. maddesine göre devam eden bir ihlalin varlığı durumunda eylemin bitiş tarihinin zamanaşımı süresinin hesaplanmasında başlangıç noktasını oluşturacağı hatırlatılmalıdır. Bir başka deyişle devam eden bir ihlalin ortaya konmuş olması halinde, süre ihlalin en son tekrarlandığı gün işlemeye başlayacaktır. Ancak belgeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde bu tespiti yapmak mümkün olmamıştır.
- (100) Belge 4'de en son 30 Mart tarihli bir ihaleden söz edilmektedir. Dolayısıyla belgenin 30.03.2005 tarihinden sonraki bir tarihe ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Rekabet Kurulunun soruşturma açılmasına karar verdiği tarih 12.01.2011'dir. Bu kararın taraflara tebliğ edildiği andan itibaren zamanaşımı süresinin kesilmesi söz konusu olabilecektir. Ancak 30.03.2005 tarihinden tam beş yıl sonraki tarih olan 30.03.2010 tarihinde zamanaşımı süresi halihazırda dolmuş bulunmaktadır.
- (101) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüsler tarafından diagnostik ürün ve hizmetleri ile ilgili ihalelerde danışıklı teklif vermek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğine dair yeterli bulgunun bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (102) 12.01.2011 tarih, 11-03/41-M(a) sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a ve Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. Beckman Coulter Biomedikal Ürünler San. ve Tic. Ltd. Şti., Siemens Healthcare Diagnostik Tic. Ltd. Şti., Roche Diagnostik Sistemleri Ticaret A.Ş., Abbott Laboratuvarları İthalat İhracat ve Tic. Ltd. Şti. ve Mediset Tıbbi Malzemeler İthalat ve Tic. Ltd. Şti. unvanlı teşebbüsler tarafından diagnostik ürünleri ve hizmetleri ile ilgili ihalelerde danışıklı teklif vermek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğine dair yeterli bulguya ulaşılamadığına,

2. Dolayısıyla adı geçen teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına,

Danıştay yolu açık olmak üzere ve OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

⁷ Mülga 23.01.2008, anılan madde; "Kurulun para cezası ve süreli para cezası verme yetkisi aşağıdaki zamanaşımı sürelerine tabidir: a) Teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu veya bildirimle, bilgi verme ya da yerinde inceleme yapılmasıyla ilgili hükümlerin ihlali halinde üç yıl, b) Diğer hallerde beş yıl. Süre ihlalin vuku bulduğu gün işlemeye başlar. Sürekli veya tekrarlanan ihlaller söz konusu ise süre, ihlalin sona erdiği ya da en son tekrarlandığı günden itibaren başlar. Bu ihlalle ilgili olarak Kurul'un inceleme veya araştırma amacıyla yapacağı herhangi bir işlem, bu işlemin ilgili taraflardan birine tebliği anından itibaren zamanaşımını keser." şeklindedir.